

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 32. Impœnitentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

nem adeas hiliō coronatum; Thomam conſe-
quere. Paulus, cū viſum recepiſſet, non ad
Apoſtolos Jeruſolymam profectus eſt; ſed, ci-
atricem plagis ſuis obducturus, Synago-
gam, Judaeorum Damafci irrupit. Act. 9. 20.
Velamen eorum ex oculis detracturus; ut eō
vulnus ſuum obligaret. *Et continuo in Sy-
nagogas predicabat Jeſum.* Judaeos conve-
nit, non Apoſtolos: ratus ita barbariem ſuam
eradi poſſe, traductis ad Chriſtum contribuli-
bus ſuis. Oliva l. 1. Strom. §. Tu aliquando &c.
Theodoretus orat. de charit. ſicut ego te non
deſpexi & cū fluctuares, & laborares; ita tu ſis
quoque ſullentaculum fratribus, qui circum-
gantur; & id, quod eſt aſſecutus, imperti auxilium.

*Cornelius expectabat illos convoca-
tis cognat ſuis.* Act. 10. 24. Præ gaudio: quia
drachma animæ ſuæ inventa, adveniente
Petrō: ut illa mulier præ gaudio *convocat a-
micas.* Luc. 15. 9. S. Chryſoſt. hom. 23. in A-
ſta: hoc amici officium, hoc pii eſt; in tan-
tis bonis amicos facere ſocios. Sylveira hic.

S. Chryſoſtomus eō ipſo, quō in cathedram
Conſtantinopolitanam ſublimatus eſt, die, cor-
am Imp. Arcadio, & univerſa nobilitate, mag-
nāque Episcoporum multitudine, ita concio-
nem primam exorſus eſt: Nos, qui ineffabi-
libus Dei rationibus ideo ad vos venimus, ut
voluntatem ejus teſtificaremur; hoc primum
verbum à Chriſto, & divino ejus Præcurſore,
accipientes, vobis annuntiamus: *penitentiam
agite; appropinquat enim regnum cælorum.*
Matth. 3. 2. Hac autem vobis in memoriam
revocare non gravabor, nullā difficultate im-
pediatur; quin eandem vobis perpetuō incul-
tem,

§. XXXI.

Miscellanea.

Oculatur me oculo oris ſui. Cant. 1. 1. Non
temerè aſſurgat anima ad os Sereniſſimi
Sponſi; ſed ad pedes ſeveriſſimi Domini mecum
pavida jaceat; & cum publicano terram tre-
mens, non cælum, aſpiciat: nè confuſa in lu-
minaribus cæli facies, aſſueta tenebris, obrua-
tur à gloria. S. Bernardus l. 3. in Cant. Longus
ſaltus, & arduus eſt, de pede ad os; ſed nec
acceſſus conveniens. Quid enim? recentī ad-
huc reſperſus pulvere ora ſacra continget? Heri
de luto tractus, hodie vultu gloriæ præſenta-
ris. Id. ib.

Niſi converſi fueritis &c. Matth. 18. 3.
Tunc penitentia fides habetur, cū humili-
tati conjuncta eſt. S. Baſilius Seleuc. orat. hic,
illud: niſi converſi.

Stans retro. Luc. 7. 39 Stabat retro, quia ejus
veſtigia imitari proponebat. S. Anton. Pad. fer.
5. D. Paſſi.

Cum in ſe reverſa cognoſceret, quā malè
ambularet, à tergo Domini ſe conſtituit; ut
jam non ſuum inſtinctum, ſed Domini ductum,
& veſtigia ſequeretur. Sylveira hic.

Viſ ſanus fieri. Joan. 5. 6. Eādē imagine
aſſatur in interiori ſenſu quemlibet peccato-
rem. Quid iſta interrogatio ſentire videtur?
niſi, viſne infirmus ore proprio conſiteri pec-

catum? Affectas ſanitatē; ad iſſe te oportet
infirmiſſimam, Placētne tibi ſanitas? ergo di-
ſpiceat infirmitas. Sim. Caſſ. l. 5. c. 27.

Cadens in terram. Act. 9. 4. Ceciditne in
faciem? an retrorſum? S. Gregor. hom. 8. in
Ezech. putat in faciem cecidiſſe: quia pœnitē-
tes, ac juſtificandi, per humilitatem, ac pœ-
nitentiam, in faciem cadunt; reputantes ſe in-
dignos cælum videre. Impii autem retrorſum
cadunt, tanquam nunquam erigendi. Sic Ju-
das, & Judæi comprehēdentes Jeſum, *abie-
runt retrorſum, & ceciderunt in terram.*
Joan. 18. 6. Sylveira hic. In faciem cadere, eſt
in hac vita ſuas unumquemque culpas agno-
ſcere, & pœnitendo deſcere. Retrō verò, quō
non videtur, cadere, eſt ex hac vita repente
decedere; & ad quæ ſupplicia ducatur, ignora-
re. S. Gregor. mor. l. 31. c. 10.

Eſt nobis ſpes magna pœnitentibus: quia
Advocatus noſter factus eſt Judex noſter. Id.
hom. 34. in Evang. in fine.

Quis tam maliſioſus; ut non pœniteat his
diebus? S. Bernardus ſ. de Paſſi. D.

Vaſa figuli probat fornax, & tribulatio verè
pœnitentes diſcernit. Id. tr. de gradib. ſuperbiæ
gr. 8.

Quia hæc Dominica cœnæ ſacra fe-
ſtivities multa in ſe habet myſteria; ideo in ea
ſpecialiter pœnitentibus conſugium unum vi-
detur eſſe ad Dominum; & non ſolum publicè
pœnitentibus; ſed etiam omnibus Chriſtianiſ.
S. Eligius Noviom. hom. 6. in Cœna Domini.

Hac die pœnitentibus per indulgentiam ſub-
venitur; diſcordes ad concordiam hodie re-
deunt; pacificantur irati judices, & jam latro-
nibus parcunt; pateſcunt carceres in toto orbe;
dant indulgentiam principes criminis; ſervis
malis indulgent Domini. Id. hom. 10. de Cœ-
na Dom.

Pœnitentia indigna admodum eſt patientiæ;
citra cujus operam perſici neſcitquam poteſt.
S. Antiochus Abb. hom. 78.

§. XXXII.

Impœnitentia.

Spiritus autem blaſphemia non remittetur.
Matth. 12. 31. Hac omnino impœnitentia
non habet remiſſionem neque in hoc ſæculo,
neque in futuro. S. Auguſt. ſ. 11. de Verb. D.
ſecundum Matth.

Theſaurizas tibi iram in die ira. Rom.
2. 5. Dum ad pœnitendum tempus accipit,
& ad peccatum expendit; ipſum remedium
gratiæ vertit in augmentum culpæ. S. Anſel-
mus.

Non dolere, quia peccaveris, magis in-
dignari, atque irafci facit Deum, quā illud
ipſum, quod antea peccaveras. Propter quod
in ipſam jam dignum erat demergi terram, &
nè ſolem quidem iſtum videre, non reſpirare
proſuſ. S. Chryſoſt. hom. 14. in Matth. 4.

Fuit Toleti juvenis, ab ineunte ætate
corruptis moribus: qui cū cepiſſet agro-
tare, ab accedente Confefſario de pœnitentia
monitus, negavit tunc eſſe neceſſitatem

con.

confessionis. Idem Medicus, idem sodales, & amici eum invisentes, sed frustra, suadebant. Denique Medicus, deprehensis signis instantis mortis, scribē urgere ad poenitentiam, pradicere post pauculas horas mortem; sed frustra. Tandem profertur, se Confessarius, & orat ante Crucifixum Pl. 129. 1. De profundis cla-

maui ad te Domine &c. cūque perveniret ad illa verba: *fiant aures tue intendentes &c.* mirum dictū! refigit crucifixus brachia de cruce, & manibus aures suas obturat cum ingenti horrore astantium. Illicō audita vox: *quia vocavi, & renuisti; ego quoque in interitu tuo ridebo.* Georg. Raab. in reg. prud. c. 11.

TITULUS XXV. POTENTIA DEI.

§. I.

Testimonia.

IN principio creavit Deus caelum, & terram. Gen. 1. 1. Deus præter humanum morem, suum perficiens adificium, prius caelum extendit, postea & terram substernit; prius culmen, & postea fundamentum. In hominum sanè operibus nihil tale unquam fuit: sed, jubente Deo, voluntati ejus parent; & cedunt, omnia. S. Chrysostr. t. 1. hom. 2. in Gen.

Factus est homo in animam viventem. Gen. 2. 7. Chald. in animam loquentem. *Formavit Dominus Deus hominem de limo terrae.* Hebr. *plasmavit Deus hominem pulverem; vel lutum, de terra. Insuperavit:* ut ostenderet, ait Theodoretus, tam facile esse Deo animam creare, quam homini insufflare. Cornelius hic.

Quis sum ego, ut vadam ad Pharaoem? Ex. 3. 11. Sapius se Moyses apud Deum excusavit de adeundo Pharaone. Ad quem Dominus: *ego ero tecum; & hoc habebis signum, quod miserim te.* v. 12. &c. Quarunt Interpretes, quodnam fuerit hoc signum à Deo exhibitum; ex quo Moyses intelligeret, se aptum fore tantæ legationis ministrum: an prodigium aliquod? quale dedit Gedeoni Judic. 6. 37. quale dedit Ezechia. 4. Reg. 20. 9. quale promisit Achaz. li. 7. 11. Nullum simile in litera profertur. Aptè Burgensis: in habilitas, seu debilitas, Moysis, quam Deo offendeat ad excusationem suam, erat intenta à Deo, ut esset signum manifestum de hoc: quod istaeductio fieret à solo Deo: Mendoza in 1. Reg. 14. 7. hic.

Percutens virgā bis siliem. Num. 20. 11. Silex est petra dura, sicca; inepta ad aquam, sed prompta ad ignem; ut notat Abulens. ut sic reluceret magis divina virtus. Sylveira Addit. in Joan. 2. c. 6. q. 2.

Omnisque populus per arcem alveum transibat. Joan. 3. 17. Celebrant Historici. Euphratis divisionem; quam primò fecit Semiramis, secundò Cyrus, tertio Alexander M. Cyrus enim Babylonem expugnavit, Euphratem, qui eam interluit, in fossas plurimas dividendo; ac per siccum Ephraitis alveum in urbem milites immittendo, teste Herodotò l. 1. At quot mensibus in his fossis effodiendis laboratum est? quantis impendiis? quot hominum millibus? Josue verò Jordanem, inferendo in eum solum Arcam, illicò divisit, siccavitque; ac per eum trices centena millia hominum, cum

tot millibus gregibus ovium, boum, asinorum, camelorum, equorum, curruum &c. paucis horis traduxit. Similiter Elias, palliò suò percuciens Jordanem, eum divisit, ac per divilum sicco pede transivit. 4. Reg. 2. 8. Idem fecit Elizaus. 4. Reg. 2. 14.

Aperuit itaque Dominus molarem dentem &c. Judic. 15. 19. Deus per eandem maxillam sitis remedium præbuit, eliciens ex ea aquæ fontem perennem. Disce, quam magnus Deus, per res viles, & parvas, uti per maxillam, magna operetur. Quare nemo desperet, se ejus ope magna facturum; dummodo ei strenuè cooperetur. Cornelius hic.

Hoc est vel maxime potentiae Dei munus, hoc imprimis ostendit ejus vires; quòd in medijs malis, & periculis, non sinit dejici animum. S. Chrysostr. in Pl. 137.

Quis videns differentes hominum in tot millibus formas, & nunquam secundum omnia convenientes, non mirabitur opus. S. Greg. Nyss. l. 8. de provid. c. 1.

Ut ex linea unica Apellis inimitabilem in pingendo peritiam luculentè deprehendit Protopogenes; ita certè, tametsi scarabæum, aut muscam duntaxat, condidisset Deus; abundè potentiam, ac magnificentiam suam, testatus esset; & gloriam eo mereretur infinitam, quòd de nihilo, & solus, adeoque facile id procreasset: quod Angelorum omnium nullus intellectus, nulla hominum brachia, nulla opificum instrumenta, nulla sapientum industria, nulla regum potentia, attentare auderet, nedum valeret perficere. Doultreman de amore l. 3. c. 5. Sect. 1.

§. II.

Pœnitentiæ divinæ omnia facilia.

Dixitque Deus. Gen. 1. 3. id est, mente concepit, voluit, imperavit efficaciter; atque imperando reipsa effecit: Dei enim velle, est facere, inquit S. Athanas. l. 3. contra Arrianos. Cornelius hic.

Ipse dixit, & facta sunt; ipse mandavit, & creata sunt. Pl. 148. 5. Cùm universum conderet terrarum orbem, & omnia, quæ in illo sunt, à principio dixit, & facta sunt. Non aliter Angelorum naturam, quam cujuscunque vermiculi, creavit; non amplius laboravit. Ar verò, cùm hominis naturam plasmare vellet; ut ostenderet, qualis esset, quem facere volebat, quantumque illum diligeret